

Sarajevo, 26.08.2019. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
19.08.2019.- 23.08.2019.

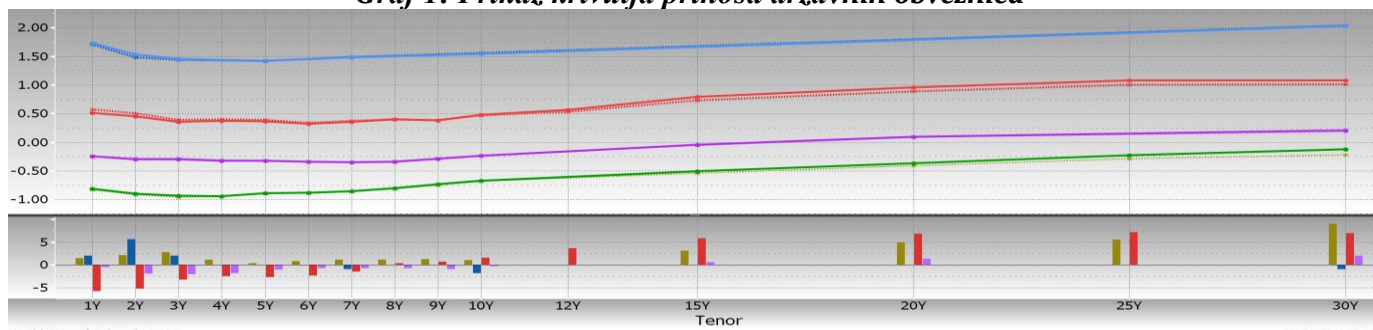
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	16.8.19	-	23.8.19	16.8.19	-	23.8.19	16.8.19	-	23.8.19	16.8.19	-	23.8.19
2 godine	-0,91	-	-0,89	↗	1,48	-	1,53	↗	0,52	-	0,45	↘
5 godina	-0,89	-	-0,89	→	1,42	-	1,42	→	0,40	-	0,37	↘
10 godina	-0,69	-	-0,68	↗	1,55	-	1,54	↘	0,47	-	0,48	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	16.8.19	-	23.8.19	
3 mjeseca	-0,704	-	-0,692	↗
6 mjeseci	-0,769	-	-0,755	↗
1 godina	-0,803	-	-0,790	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 23.08.2019. godine (pune linije) i 16.08.2019. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Početkom protekle sedmice Deutsche Bundesbank je u mjesečnom izvještaju navela da će njemačka proizvodnja nastaviti da bilježi „loše performanse“ u trećem kvartalu i da je moguće da je privreda nastavila sa slabim padom tokom ljeta. Navedeno bi moglo dovesti njemačku privredu u recesiju, nakon što je u drugom kvartalu zabilježen pad BDP-a od 0,1%. Pored ovog izvještaja, na tržištu se ponovo pojavila nepotvrđena vijest da Vlada Njemačke priprema paket fiskalnih mjera koje bi mogle biti upotrijebljene, ukoliko se privreda suoči s dubokom recesijom. Navedeno, zajedno s optimizmom vezano za nastavak pregovora između SAD i Kine, uticalo je na rast prinosa sigurnijih obveznica. Rast prinosa sigurnijih obveznica je zaustavljen već u utorak uoči aukcije njemačkih obveznica s rokom dospelja od 30 godina koje su prvi put emitovane sa stopom kupona 0% i to u vrijeme kada se cijela kriva prinosa Njemačke nalazi u negativnoj zoni. Rezultati navedene aukcije su pokazali da, iako je ova obveznica emitovana po rekordno niskom prinosu (-0,11%), od ciljanih 2 milijarde EUR uspješno je emitovano samo 824 miliona EUR, što je ukazalo na slabiju potražnju investitora za obveznicom ovako dugog dospelja s negativnim prinosom. Isto se odrazilo na rast prinosa njemačkih i ostalih sigurnijih obveznica eurozone. Ovakva kretanja prinosa nastavila su se do četvrtka, ali su negativne najave o povećanju tarifa na relaciji Kina-SAD u petak ponovo dovele do povećane potražnje za sigurnijim investicijama, odnosno

do pada prinosa obveznica. Posmatrano na sedmičnom nivou prinosi njemačkih obveznica su, ipak, zabilježili blagi rast od 1-2 bazna poena.

Prošle sedmice je objavljen zapisnik s posljednje sjednice ECB, koji je pokazao da su članovi UV zabrinuti da je privredni rast slabiji nego što se ranije očekivalo, te da bi paket stimulativnih mjera mogao biti najbolji način za borbu protiv usporenja rasta. Nakon objavljenih podataka o slaboj inflaciji u eurozoni, član UV ECB Muller je izjavio da je inflacija daleko od ciljanog nivoa, te da bi to moglo značiti da ECB mora dodatno uticati na jačanje ekonomije, o čemu će UV raspravljati na septembarskoj sjednici. S druge strane, krajem sedmice predsjednik Deutsche Bundesbank Weidmann je izjavio da, iako Njemačka prolazi kroz ekonomsko usporenje, pogrešno je misliti da je monetarna politika adekvatan odgovor. Weidmann je pozvao na posebnu pažnju prilikom kupovina državnih obveznica, jer isto predstavlja prijetnju vidljivog razgraničenja između monetarne i fiskalne politike.

Premijer Italije Conte je proteklog utorka pred Senatom kritikovao zamjenika Salviniya zbog izazivanja političke krize, a nakon toga predao zahtjev za ostavku. Predsjednik Italije Mattarella je krajem sedmice dao zadatak 5SM i PD strankama da rade na konsultacijama vezano za potencijalne nove koalicione vlade. Naredni utorak ili srijeda se vide kao posljednji mogući datumi za postizanje dogovora, prije odluke o raspuštanju trenutnog sastava Parlamenta. Uprkos političkoj neizvjesnosti, prinosi italijanskih obveznica su smanjeni prošle sedmice između 7,5 i 11,5 baznih poena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	JUL	1,1%	1,0%	1,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	JUL	0,9%	0,9%	1,1%
3.	Stopa inflacije – Austrija	JUL	-	1,4%	1,6%
4.	Tekući račun – EZ (u milijardama EUR)	JUN	-	18,4	30,3
5.	Tekući račun – Italija (u milijardama EUR)	JUN	-	5,05	2,73
6.	PMI kompozitni indeks – EZ (prelim.)	AUG	51,2	51,8	51,5
7.	Indeks građevinskog sektora – EZ (G/G)	JUN	-	1,0%	1,7%
8.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	JUN	-	1,3%	-0,4%
9.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	JUN	-	1,7%	2,6%
10.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	AUG	-7,0	-7,1	-6,6
11.	Stopa nezaposlenosti – Finska	JUL	-	6,0%	6,2%

SAD

Jačanje trgovinskih tenzija između SAD i Kine, objavljivanje zapisnika FOMC-a te održavanje godišnje skupštine Feda protekle sedmice su obilježili finansijsko tržište u SAD. Kina je u petak najavila uvođenje dodatnih tarifa na uvoz američkih proizvoda u vrijednosti od 75 milijardi USD kao odgovor na najnovije prijetnje predsjednika SAD Trumpa da planira uvesti dodatne tarife na uvoz robe iz Kine. Prema saopštenju Ministarstva trgovine Kine, dodatne tarife od 5% će biti uvedene na uvoz američke soje i sirove nafte od 1. septembra, dok će tarife od 25% biti uvedene na američke automobile od 15. decembra ove godine. Predsjednik Trump je na takvu odluku Kine odgovorio najavom novog vala većih tarifa toj zemlji. Naime, trenutne tarife od 25% na oko 250 milijardi USD na uvoz iz Kine će biti povećane na 30% od 1. oktobra, dok bi dodatne tarife od 10% na 300 milijardi USD kineske robe trebale biti povećane na 15%, počevši od prve tranše 1. septembra i druge tranše 15. decembra.

U zapisniku s julske sjednice FOMC-a, potvrđeno je da su stavovi kreatora monetarne politike vezano za smanjenje referentne kamatne stope bili podijeljeni. Dok su neki članovi bili protiv smanjenja referentne kamatne stope (predsjednici Feda iz Kansas Sitija i Bostona), par njih je zagovaralo smanjenje za 50 baznih poena, umjesto za 25 baznih poena, koliko je u konačnici dogovoreno. U zapisniku je navedeno da bi Fed trebalo da nastavi s kupovinom obveznica i preventivno, ukoliko to ekonomske okolnosti budu opravdavale. Istovremeno, predsjednik SAD Trump je izjavio da bi Fed trebalo da smanji referentnu kamatnu stopu za najmanje cijeli postotni poen te nastavi program kupovina obveznica u kriznom periodu, kako bi se smanjili dugoročni troškovi zaduživanja.

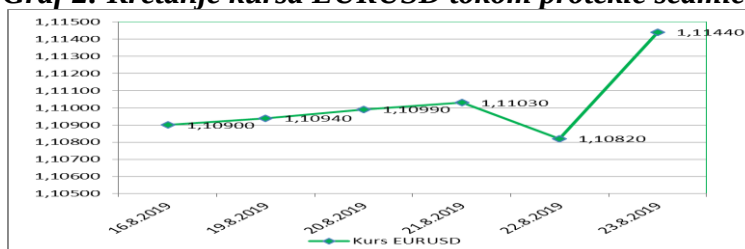
Na godišnjoj skupštini Feda u Jackson Holeu, predsjednik Feda Powell je izjavio da će se Fed „ponašati po potrebi“ u zavisnosti od ekonomskih okolnosti te je istakao da su prognoze rasta povoljne, uključujući solidan rast radnih mjesta, plata i potrošnje. Istovremeno, Powell je naveo da rizici poput usporavanja globalnog rasta, posebno u Njemačkoj i Kini, zajedno s geopolitičkim turbulencijama poput Brexita i dešavanjima u Hong Kongu, te trgovinski rat između Kine i SAD, predstavljaju ključne rizike za američku ekonomiju. Sveukupno, tržišni analitičari su komentare Powella protumačili kao signal dodatnog ublažavanja monetarne politike na sastanku FOMC-a u septembru.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Vodeći indeks JUL	0,3%	0,5%	-0,1%
2.	Zahtjevi za hipotekarne kredite 16. AUG	-	-0,9%	21,7%
3.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 17. AUG	216.000	209.000	221.000
4.	Bloomberg indeks potrošačkog povjerenja 18. AUG	-	61,5	61,2
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P AUG	50,5	49,9	50,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P AUG	52,8	50,9	53,0
7.	Indeks povjerenja prerađ. sektora Fed iz Kansas Sitija AUG	1	-6	-1
8.	Indeks prodaje postojećih kuća (M/M) JUL	2,5%	2,5%	-1,3%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast s nivoa od 1,090 na nivo od 1,1144.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice premijer Johnson se direktno obratio predsjedniku Evropskog savjeta Tusku i zatražio da Brisel razmotri „kreativno i fleksibilno“ rješenje granice s Irskom koje ne uključuje trenutno ponuđeno rješenje. Na ovaj upit Tusk je odgovorio da EU odbija posljednji poziv koji je uputio Johnson, a koji se tiče fundamentalnih izmjena uslova Brexita. EU je saopštila da je pitanje granice s Irskom, koje je predloženo, zapravo vitalni dio sporazuma o Brexitu. Ovakve okolnosti ukazuju na to da su svega dva mjeseca do Brexita obje strane u pregovorima potpuno zatvorene, što može biti signal da će Velika Britanija napustiti EU bez sporazuma 31. oktobra. Ipak, EU nije u cijelosti odbacila pismo koje je Johnson dostavio, jer su neki viši zvaničnici EU iznijeli prijedloge vezano za plan granice s Irskom, što može biti signal da su neki pregovori, ipak, mogući. Angela Merkel je pozvala premijera Velike Britanije Johnsona da u narednih 30 dana pronađe rješenje za Brexit. Iako to izgleda nemoguće, pojedinci smatraju da, iako obje strane imaju čvrste stavove, možda ipak ima vremena da se sporazum postigne.

Guverner BoE Carney je izjavio da bi BoE mogla monetarnu politiku učiniti stimulativnom kako bi pomogla ekonomiji u slučaju Brexita bez sporazuma. Carney je dodao da postoje limiti u tome koliko ekonomija može da toleriše rast inflacije uzrokovan slabljenjem GBP. Premijer Johnson je prilikom sastanka grupe G7 izjavio da je u proteklih nekoliko dana, nakon njegove posjete Francuskoj i Njemačkoj, EU postalo jasno šta je problem za Veliku Britaniju. Među ključnim pitanjima jeste problem granice s Irskom. Johnson je za časopis Sunday izjavio da su očekivanja oko Brexita bila „pojavi se i idi“, s obzirom na to da ključne zemlje EU shvataju problem Velike Britanije koji se odnosi na sporazum o povlačenju. Takođe, on je dodao da konačan ishod oko postizanja sporazuma u potpunosti zavisi od EU lidera, te da Velika Britanija može da se lako nosi sa situacijom Brexita bez sporazuma. Johnson je u svojim izjavama insistirao na tome da Velika Britanija neće platiti 39 milijardi GBP troška napuštanja EU u slučaju Brexita bez sporazuma koji se može desiti 31. oktobra tekuće godine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	AUG	-	1,2%	-0,2%
2.	CBI poslovno povjerenje	AUG	-25	-13	-34
3.	CBI povjerenje maloprodaje	AUG	-15	-49	-16
4.	Budžetski deficit (u mlrd GBP)	JUL	-	-13,5	15,2

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,91289 na nivo od 0,90929, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2149 na nivo od 1,2266.

JAPAN

Na samitu lidera zemalja članica G7 predsjednik SAD Trump je izjavio da su se SAD i Japan načelno dogovorili o trgovinskom sporazumu koji će uključivati kupovinu američkih poljoprivrednih proizvoda od strane Japana. Istovremeno, premijer Japana Abe je istakao da su dvije zemlje postigle konsenzus o osnovnim elementima, a cilj je potpisati sporazum krajem septembra tokom sastanka UN-a. Ovaj sporazum ne znači smanjenje trenutnih američkih tarifa na japanske automobile, ali bi potencijalno mogao zaštititi zemlju od Trumpovih prijetnji novim tarifama. Što se tiče trgovinskog spora s Južnom Korejom, Japan je prošle sedmice odobrio isporuke sofisticiranih tehnoloških materijala u Južnu Koreju drugi put od uvođenja izvoznih ograničenja prošlog mjeseca.

Rezultati Reuters ankete su pokazali da je povjerenje japanskih proizvođača u augustu, prvi put od aprila 2013. godine, zabilježilo negativan nivo (-4 poena), što je novi znak da bi trgovinski rat između SAD i Kine mogao uvesti ekonomiju Japana u recesiju.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

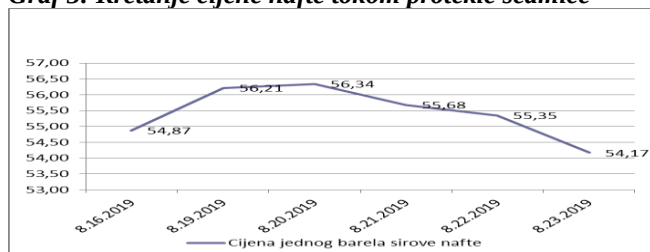
Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Stopa inflacije (G/G)	JUL	0,6%	0,5%	0,7%
2.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	JUL	-194,5	-249,6	589,6
3.	Izvoz (G/G)	JUL	-2,3%	-1,6%	-6,6%
4.	Uvoz (G/G)	JUL	-2,3%	-1,2%	-5,2%
5.	PMI indeks prerađivačkog sektora P	AUG	-	49,5	49,4
6.	PMI indeks uslužnog sektora P	AUG	-	53,4	51,8
7.	Indeks ukupne industrijske aktivnosti (M/M)	JUN	-0,8%	-0,8%	0,5%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) F	JUL	-	-33,0%	-37,9%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio smanjenje s nivoa od 117,96 na nivo od 117,49 (najniži nivo od aprila 2017. godine). JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa od 106,38 na nivo od 105,39.

NAFTA I ZLATO

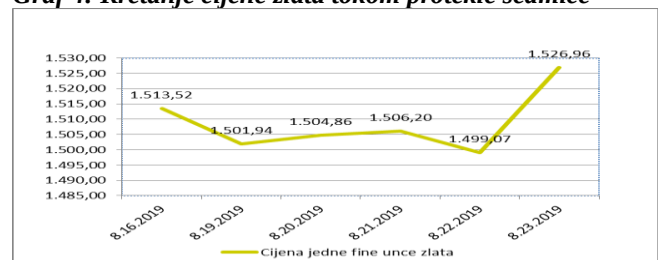
Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 54,87 USD (49,48 EUR). Tokom protekle sedmice na cijenu nafte najveći uticaj su imali odnosi između Kine i SAD. Početkom sedmice cijena nafte je povećana nakon što su sankcije od strane SAD prema Huawei Technologies Co. odgođene, što je protumačeno kao jedna od naznaka napretka u trgovinskim pregovorima s Kinom. Takođe, objavljene informacije o padu zaliha nafte u SAD su uticale da cijena nafte održava rast. Od sredine sedmice cijena nafte bilježi postepeni pad. Održavanje sastanka Feda u Jackson Holeu i očekivanja ishoda ovog sastanka su uticali na investitore da pojačaju opreznost kada je u pitanju tražnja za naftom. Očekivanja su bila zasnovana na mogućim dodatnim monetarnim olakšicama od strane Feda, pod uticajem pritiska moguće recesije. Snažniji pad cijene nafte zabilježen je na kraju sedmice kada su vlasti Kine objavile da će uvesti dodatne carine od 5% ili 10% na 5.078 proizvoda koji se uvoze iz SAD a koji, između ostalih, uključuju naftu, poljoprivredne proizvode kao i male letjelice. Ove vijesti su uticale na pad cijene nafte koja se tokom trgovanja našla na najnižem nivou u posljednjih deset dana, s obzirom na to da su ovim pojačane tenzije između Kine i SAD dok je povjerenje u globalni privredni rast smanjeno. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 54,17 USD (48,61 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.513,52 USD (1.364,76 EUR). Protekla sedmica je obilježena iščekivanjima oko sastanka Feda u Jackson Holeu i poruka s ovog sastanka, odnosima na relaciji Kina-SAD kao i ishoda sastanka grupe G7. Sve navedeno ima snažan uticaj na kretanje cijene zlata. Do sredine protekle sedmice cijena zlata se kretala u uzanom rasponu, upravo pod uticajem očekivanja investitora oko signala koji ukazuju na buduću globalni privredni rast ili moguću recesiju. Krajem sedmice cijena zlata je zabilježila značajan rast, nakon pogoršanja odnosa na relaciji Kina-SAD kao i očekivanja usporenja globalnog rasta. Na rast cijene zlata uticaj je imala je i poruka predsjednika Feda Powella da će Fed stimulirati ekonomiju ukoliko bude ugrožena globalnim usporenjem. Pojedini ekonomisti smatraju da ukoliko bi predsjednik Trump povećao carine sa 10% na 25%, to bi prouzrokovalo značajnu ekonomsku štetu dok se povećava i vjerovatnoća recesije SAD u 2020. godini. U takvim okolnostima zlato se vidi kao sigurna aktiva, što vodi i rastu cijene ovog plemenitog metala. Ekonomisti sada očekuju da bi ovakva stanja u globalnoj ekonomiji mogla uzrokovati rast cijene zlata ka 1.600 USD po unci. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata iznosila je 1.526,96 USD (1.370,21 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.